

A Fővárosi Ítéltábla a Tóth és Tóth Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek a Dr. Horváth és dr. Jakab Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen osztalék megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. szeptember 16. napján kelt 11.G.41.550/2010/10. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek személyenként 30.000,- (Harmincezer) Ft + áfa másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek 2011. január 17. napjáig voltak az alperesi korlátolt felelősségű társaság tagjai, személyenként 1.000.000,- Ft névértékű üzletrésszel.

Az alperes a 2009. április 23. napján megtartott taggyűlésen elfogadta a cég 2008. évi beszámolóját, melynek értelmében az adózott eredmény 16.643.000,- Ft. A II. számú határozattal a taggyűlés úgy határozott, hogy az adózott eredményből 15.000.000,- Ft-ot osztalék kifizetésére, a fennmaradó részt eredménytartalék képzésére használja fel.

2010. április 16. napján az alperes taggyűlést tartott, melynek jegyzőkönyvében rögzítették, hogy a felperesek és a társaság további tagja, egyben ügyvezetője ... nem tudtak megállapodni a közöttük tervezett üzletrész-átruházási szerződés feltételeiben. A felperesek előterjesztették az igényüket arra, hogy a részükre még ki nem fizetett osztalékot az alperes 2010. április 30. napjáig fizesse meg. A 2010. április 21. napján kelt felszólításában a felperesek jogi képviselője a 2007. és 2008. években felhalmozódott 13.355.387,- Ft osztalékalap felperesek törzsbetéteivel

arányos részének megfizetésére szólította fel az alperes ügyvezetőjét, a felszólítását 2010. május 10. napján megismételte; azok eredménytelenek maradtak.

Az alperes tagjai a 2010. október 6. napján megtartott taggyűlésen úgy határoztak, hogy a megszavazott osztalék kifizetését határozatlan időre elnapolják arra figyelemmel, hogy a 2010. október 1. napján kelt folyószámla-hitelszerződésben rögzített jogával élve a ... Zrt. a 2010. október 4. napján kelt levelében nem járult hozzá az osztalék kifizetéséhez. Az alperes taggyűlése a 2011. február 11. napján megtartott taggyűlésen úgy határozott, hogy az osztalék kifizetésének elhalasztására vonatkozó taggyűlési határozatot megerősíti. Az I. rendű felperes keresetet nyújtott be az alperessel szemben a 2010. október 6-án hozott taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránt, keresetét a Fővárosi Bíróság a 2011. április 29. napján kelt 26.G.41.959/2010/9. számú ítéletével elutasította.

A felperesek a Fővárosi Bírósághoz 2010. augusztus 27. napján benyújtott keresetükben kérték, hogy kötelezze a bíróság az alperest 15 napon belül személyenként 1.335.538,- Ft és annak a keresetlevél benyújtásától számított késedelmi kamatait, valamint perköltség megfizetésére.

Arra hivatkoztak, hogy a társaság határozatai alapján, figyelemmel az időközi kifizetésekre is, 13.355.387,- Ft osztalékalap halmozódott fel, ennek 10-10 %-a jár a felpereseknek, a törzsbetétjük arányában. Az alperes több felszólítás ellenére sem fizette meg az osztalékot a felperesek részére, anyagi helyzetére hivatkozással. Az osztalék kifizetésének esedékessége a Ptk. 280. §-a szerint állapítható meg. A felperesek felszólító levelei legkésőbb 2010. április 16. napján lejárttá tették az osztalék iránti igényt. Az alperesi védekezéssel szemben rámutattak, hogy a banki szerződés már azt követően kelt, hogy a felperesek követelése esedékessé vált.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását, és a felperesek perköltségben marasztalását kérte.

Elsődlegesen a kereset jogalapját vitatta azzal, hogy a bank nyilatkozata alapján az alperes nem fizethet osztalékot, ellenkező esetben súlyos szerződésszegést követne el, ami a bankkal kötött hitelszerződés felmondásához vezetne. Azt nem vitatta, hogy a 2009. április 23-án megtartott taggyűlésen hozott határozat szerint 15.000.000,- Ft osztalékfizetést határozott el az alperes, előadta azonban, hogy az alperes a többi tagjának sem fizetett osztalékot. A Gt. indokolása összeveti az osztalékhoz való jogosultságot a hitelezők védelmével a 77/91/EGK 2. számú társasági jogi irányelvnek megfelelően. Tévesen hivatkoznak a felperesek a Ptk. 280. §-ára is, mert ez csak kétoldalú jogügyletekkel kapcsolatos esedékességet rendez. A felperesek időközben az üzletrészüket eladták ...nak, így már nem tagjai az alperesnek. A 2011. február 11-én megtartott taggyűlésen már az új összetételű taggyűlés hozott határozatot az osztalék kifizetésének elhalasztásáról, illetve az azonos tartalmú korábbi határozat megerősítéséről.

Az elsőfokú bíróság a felperes indítványára tanúként hallgatta ki ...t, a felek előadásuk alátámasztására okiratokat csatoltak.

A Fővárosi Bíróság a 2011. szeptember 16. napján kelt 11.G.41.550/2010/10. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű felpereseknek fejenként 1.335.538,- Ft-ot és ennek 2010. augusztus 28. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 327.000,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a felek közötti jogvita abban a kérdésben alakult ki, hogy a társaság egy utóbb hozott határozatával elhalasztja-e az osztalék kifizetését, illetve a hitelező bank jognyilatkozatának milyen jogi következménye van a társaság tagjainak osztalék kifizetésére irányuló igényére. A 2006. évi IV. törvény (Gt.) 132. § (1) bekezdése szerint az a tag jogosult osztalékra, aki az osztalékfizetésről döntő taggyűlés időpontjában a tagjegyzékben szerepelt. Ez a feltétel a felperesek vonatkozásában megvalósult, a 2009. április 23-i taggyűlés 15.000.000,- Ft osztalék kifizetéséről döntött a Gt. 132. § (2) bekezdésének megfelelően.

A Gt. 9. § (2) bekezdése szerint a társaságoknak és tagjaiknak a Gt.-ben nem szabályozott vagyoni viszonyaira a Ptk. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Mivel a Gt. nem rendelkezik az osztalék kifizetésének határidejéről, ennek megfelelően alkalmazandó a Ptk. 280. §-a. A felperesek tehát jogosultak voltak az alperes teljesítését követelni azon határozat meghozatalával egyidejűleg, amelyik az osztalék kifizetéséről rendelkezett. Mivel a felszólításnak az alperes nem tett eleget, ezért a Ptk. 298. §-a alapján késedelembe esett, amely megalapozza a felperesek késedelmi kamatigényét.

Amennyiben egy társaság osztalék kifizetéséről dönt, úgy a tagjainak jogosultsága keletkezik a társasággal szemben annak követelésére. Ez nem csak tagsági, hanem kötelmi igényt is keletkeztet a tagok részére, és a tagoknak ezen jogosultságát nem hatálytalaníthatja a társaság a további határozataival, mivel a kifizetésre rendelt osztalék összegével a kifizetésről szóló határozat után már nem rendelkezhet sajátjaként. Az osztalék kifizetése iránti követelésükről már csak a tagok mondhatnak le erre irányuló kifejezett jognyilatkozattal, de a társaság már nem jogosult a tagoknak járó osztalék összegével rendelkezni. A Gt. 153. §-a pedig akként rendelkezik, hogy az egyes tagok külön jogainak csorbításához a taggyűlés egyhangú határozatára van szükség. A kifizetni rendelt osztalék követelésére irányuló jog az egyes tagok olyan külön joga, aminek csorbításához a taggyűlés egyhangú, az összes tag által elfogadott határozatára van szükség. A felperesek nem járultak hozzá, hogy a társaság ne fizesse ki részükre az esedékessé vált osztalékot. A felperesek tagsági jogának megszűnte után pedig egyértelmű, hogy a társaság taggyűlése nem hozhat rájuk vonatkozó olyan rendelkezést, ami a korábban megszerzett osztalék kifizetésére vonatkozó jogukat megszünteti.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a Gt. 141. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a társaság taggyűlése egyszerű szótöbbséggel határoz az osztalék kifizetéséről, így ugyanilyen többséggel a határozat módosításáról is rendelkezhet. Megalapozatlan a Gt. 153. §-ra való hivatkozás, hiszen az osztalék fizetésének elhalasztása nem a törvény által

megszabott, az egyes tagok külön jogainak csorbítása. Csak abban az esetben lehetne e szakasz alkalmazását felhívni, amennyiben az osztalék kifizetése csak egyes tagok esetén került volna elhalasztásra, vagy az osztalék kifizetése a tagok részére a társasági szerződésben megszabott arány ellenére történik. Tekintettel arra, hogy itt a társaság vagyoni helyzetét érintette hátrányosan az osztalék adott időpontban történő kifizetése, így a szabályszerűen összehívott taggyűlés ebben a kérdésben jogszerűen határozhatott. Egyre hangsúlyosabb a bírói gyakorlatban a társaság tagjainak jogával szemben a hitelezővédelem, vagyis a jogalkotó igyekszik a társaság saját tőkéjéből a tagoknak történő kifizetéseket, így az osztalékot is szigorúan szabályozni. A Gt. 131. § (3) bekezdése alapján az ügyvezető írásban köteles nyilatkozni arról, hogy az osztalék a hitelezők érdekeinek sérelme nélkül kifizethető. Alaptalan nyilatkozat esetén kártérítési felelőssége áll fenn. Mivel ilyen nyilatkozatot az ügyvezető a hitelezői érdekek sérelme miatt nem tett, az osztalék a Gt. előírásai alapján nem fizethető ki. Az osztalék kifizetését előíró és annak kifizetését a hitelezővédelem miatt meg nem engedő ügyvezetői álláspont között feszülő ellentétet hidalta át jogszerűen a társaság 2010. október 6-i, illetve 2011. február 11-i taggyűlési határozata. A társaság vagyoni helyzete, nagy összegű folyamatos hitelállománya, importból származó alapanyagai miatti árfolyamvesztése nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a társaság anyagi helyzete ne tegye lehetővé az osztalék kifizetését. Azt nem vitatta, hogy a banki folyószámla-hitelszerződés 2010. októberben kelt, ahogyan az sem vitás, hogy a 2008. évi osztalék ezen időpontig nem került kifizetésre, azonban tekintettel arra, hogy a folyószámla-hitelszerződés 5.1. pontja kifejezetten megtiltja az előzetes engedély nélküli osztalék kifizetést, ezért kénytelen volt a bank engedélyét kérni az ügyvezető, és a bank azt nem adta meg.

Csatolta a 2011. december 15. napján kelt 16.Gf.40.362/2011/7. számú ítéletet, amelyben a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyta a Fővárosi Bíróság 26.G.41.959/2010/9. számú, taggyűlési határozat hatályon kívül helyezésére irányuló keresetet elutasító ítéletét. A jogerős döntés indokolása szerint a Gt. az osztalék kifizetéséről szóló határozat meghozatalát a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe utalja, és az osztalék kifizetését szigorú tőkevédelmi, hitelező érdekvédelmi szabályokhoz köti. A tag pedig a már kifizetni rendelt osztalék rá eső részére akár a határozat meghozatalát megkövetően nyomban, a társasággal fennálló tagsági jogviszonya és az osztalék kifizetéséről rendelkező határozat alapján tarthat igényt, figyelemmel arra, hogy a határozat a tagsági jogviszonyon túl újabb kötelmi jogviszonyt a tag és a társaság között nem keletkeztet. Nincs olyan rendelkezés, amely szerint a társaság, illetve a taggyűlés az osztalék tárgyában meghozott határozatához kötve lenne, a korlátolt felelősségű társaság legfőbb szerve nincs elzárva attól, hogy az osztalék kifizetéséről történő döntését megváltoztassa, a kifizetés esedékességét meghatározza, vagy azt határozatlan időre elhalassza.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes perköltségben marasztalását kérték, annak helyes indokaira hivatkozással. Abban az esetben, ha a másodfokú bíróság mégsem osztaná az elsőfokú bíróság álláspontját, amely szerint a taggyűlés utóbb már nem

módosíthatja az osztalék kifizetésére vonatkozó határozatát, úgy arra hivatkoztak, hogy az osztalék kifizetésének bizonytalan időre történő elhalasztásáról szóló határozat joggal való visszaélésnek minősül. Rámutattak még arra, hogy az alperes arra hivatkozással tagadta meg az osztalék kifizetését, hogy a cég anyagi helyzete azt nem teszi lehetővé, azonban ezt az állítását semmivel sem bizonyította, az elsőfokú bíróság felhívása ellenére bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A másodfokú eljárásban pedig erre már nincs is lehetősége.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre előadta, hogy az osztalék nagyobb része, annak 70 %-a az alperesi ügyvezetőt illette volna meg, ezért megalapozatlan a felperesek azon hivatkozása, hogy a kifizetés elhalasztásáról szóló határozat célja az lenne, hogy a felperesek ne juthassanak az osztalékhoz.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és érdemben helytálló jogi következtetéssel marasztalta az alperest a keresetnek megfelelően, döntésének indokait azonban a másodfokú bíróság nem osztotta az alábbiak szerint.

A nem vitatott tényállás szerint az alperes a 2009. április 23. napján hozott érvényes taggyűlési határozattal döntött a 2008. évi adózott eredmény terhére a tagok részére történő osztalékfizetésről. Annak tényleges kifizetése előtt, 2010. október 6-i határozatával a megszavazott osztalék kifizetését határozatlan időre elnapolták, figyelemmel a bank levelében közöltekre. Ez utóbbi határozat is érvényes, mivel azt az I. rendű felperes eredménytelenül támadta, keresetét a bíróság jogerősen elutasította; az alperes a másodfokú eljárásban csatolta a 16.Gf.40.362/2011/7. számú ítéletet.

A taggyűlési határozat az alperesi gazdasági társaság belső jogviszonyait rendezi, az érvényes határozat a gazdasági társaság tagjaira nézve kötelező.

A felperesek tagsági jogviszonya azonban 2011. január 17. napján az üzletrészükhöz átruházása folytán megszűnt, ahogyan ezt az alperes bejelentése, valamint az ezt alátámasztó közhiteles cégnyilvántartás adatai alapján az elsőfokú bíróság az ítélete tényállási részében helytállóan megállapította, azonban e ténynek nem vonta le a jogi következményeit.

A Gt. 132. § (1) bekezdése rendelkezik a tagok osztalékra jogosultságáról. Az osztalék kifizetésének szabályait a Gt. 131. §-a tartalmazza, az abban a kifizetés feltételeként megfogalmazott előírások a 77/91/EGK 2. számú irányelv alapján alapvetően törkevédelmi, hitelezővédelmi szempontokat helyeznek előtérbe a tagok osztalékra való jogosultságával szemben, melyek megsértése a (2) bekezdés szerint az ügyvezető felelősségének, a (4) bekezdés értelmében pedig a tagokat terhelő visszafizetési kötelezettségnek a megállapítására ad alapot.

A fentiekből is következik, hogy azt helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy a felperesek tagsági jogviszonyának megszűnése után rájuk

vonatkozó rendelkezést a taggyűlés nem hozhat, azonban továbbmenve ez azt is jelenti, hogy a tagsági jogviszony megszűnésével a felperesek azonos státuszba kerülnek a társaság egyéb hitelezőivel, függetlenül attól, hogy a társasággal szemben fennálló lejárt követelésük jogcíme eredetileg a tagsági jogviszonyukkal összefüggésben őket megillető osztalékigény. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a tagsági jogviszonyuk megszűnése éppen a korábbiak miatt az igényüket egyben esedékessé is tette.

A Gt. 131. § (1) bekezdésének egyértelmű megfogalmazása szerint e rendelkezések a tagok javára történő kifizetésekre vonatkoznak. Mivel a felperesek tagsági jogviszonya az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalakor már nem állt fenn, az alperes Gt. 131. §-ában megfogalmazott hitelezői érdekek érvényesítésére, a társaság egyéb - bankkal szemben fennálló - kötelezettségére, illetve a cég anyagi helyzetére vonatkozó hivatkozása súlytalan a most már kívülálló hitelezőknek minősülő felperesekkel szemben, mivel mindezen körülményeknek csak a tagok részére történő kifizetés esetén van jelentősége. Ez indokolt is, hiszen a tagok kötelezettsége és érdeke is egyben a társaság gazdasági érdekeinek előtérbe helyezése, fizetőképességének megőrzése, ugyanez nem várható el a céggel szemben lejárt követeléssel rendelkező hitelezőktől.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a fentiek szerint módosított indokolással a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. §-a alapján kötelezte a Fővárosi Ítéltábla az alperest a felperesek részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján az ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére, annak mértékét a pertárgy értéke alapján meghatározva.

Budapest, 2012. év június hó 6. napján

Dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.

bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági tisztviselő